

ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

Hygiena životného prostredia a zdravia je medicínsky odbor, ktorý sa v rámci verejného zdravia zaoberá ochranou, podporou a rozvojom verejného zdravia vo vzťahu k životným podmienkam, životnému prostrediu a spôsobu života populácie i jednotlivcov. Skúma tie aspekty ľudského zdravia a chorôb, ktoré určujú životné podmienky a životné prostredie.

Cieľom odboru je zlepšenie verejného zdravia, odborným usmerňovaním vytvárania takých životných podmienok v životnom prostredí, ktoré prispievajú k ochrane, podpore a rozvoju verejného zdravia a budú minimalizovať zdravotné riziká zo životného prostredia.

Náplň činnosti a hlavné úlohy odboru :

a) Na základe vedeckých poznatkov o vplyve životných podmienok na zdravie človeka určovať :

- prípustné limity jednotlivých bionegatívnych faktorov vyskytujúcich sa v základných zložkách prírodného i antropogénne zmeneného ŽP z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie,
- prípustnú záťaž organizmu jednotlivým faktorom v životnom prostredí a ich možný vplyv na zdravie človeka,
- prípustné limity ďalších faktorov v životnom prostredí, ktoré môžu ovplyvňovať zdravie ako sú hluk a vibrácie, jednotlivé druhy žiarení (s výnimkou ionizujúceho žiarenia), mikroklimatické podmienky, priestorové charakteristiky,
- zásady zdravého spôsobu života a viesť ľudí k zmene spôsobu života ohrozujúceho ich zdravie najmä prostredníctvom zvyšovania zdravotného uvedomenia obyvateľstva,
- zásady využitia územia tak, aby v súčinnosti s faktormi životného prostredia priaznivo vplývalo na zdravie.

b) Posudzovať a kontrolovať hygienické požiadavky pri:

- územnom plánovaní a pri navrhovaní vybraných hygienicky významných stavieb,
- určovaní osobitného režimu území a vymedzovaní a využívaní ochranných pásiem určených zo zdravotného hľadiska,
- úprave pitnej vody a zásobovaní obyvateľstva zdravotne bezchybnou pitnou vodou,
- použití materiálov prichádzajúcich do styku s pitnou vodou,
- prevádzke prírodných a umelých kúpalísk,
- zabezpečení hygienicky vyhovujúcej kvality ovzdušia a vnútorného prostredia v bytových a nebytových budovách bez výrobných prevádzok určených na dlhodobý pobyt ľudí,
- posudzovaní návrhov na uvedenie priestorov do prevádzky a počas prevádzky zariadení starostlivosti o ľudské telo, rekreačných, sociálnych, telovýchovno-športových, kultúrnych a ubytovacích zariadení , vrátane podmienok bývania ,
- pohrebníctve,
- zabezpečovaní ochrany nefajčiarov

c) Zabezpečovať monitoring kvality pitnej vody na spotrebiskách verejných vodovodov a kvality vody na kúpanie prírodných kúpacích oblastí,

d) V spolupráci s ostatnými odbornými pracoviskami verejného zdravotníctva a klinickej medicíny sledovať zdravotný stav populácie, hodnotiť zdravotné riziká a navrhovať opatrenia.

e) Pri presadzovaní zdravého spôsobu života :

- sledovať a vyhodnocovať vybrané komponenty spôsobu života, ktoré majú významný vzťah k zdraviu a k hromadne sa vyskytujúcim ochoreniam neinfekčnej etiológie ,
- realizačné výstupy využívať na presadzovanie zdravého spôsobu života, na informovanie verejnosti, konzultačnú a poradenskú činnosť,

- na základe získaných výsledkov iniciovať tvorbu kompenzačných a ozdravných projektov.

f) vykonávať metodickú, konzultačnú a expertíznu činnosť pre právnické a fyzické osoby a odborne ich usmerňovať v záujme vytvárania a ochrany podmienok priaznivých pre ochranu a podporu zdravia.

g) Pri výkone štátneho zdravotného dozoru nad dodržiavaním ustanovení zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, jeho vykonávacích predpisov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia vyžadovať plnenie ich ustanovení zo strany samosprávy všetkých stupňov ako aj právnických a fyzických osôb a podieľať sa na prehlbovaní ich zdravotného uvedomenia a pôsobenia v záujme ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.,

h) Riešiť sťažnosti a podnety fyzických a právnických osôb, ktorých predmet spadá do náplne odboru.

i) Poskytovať verejnosti špecializovanú poradenskú činnosť v environmentálnom zdraví, najmä v okruhoch : - pitná voda a zdravie ľudí, zdravotné rizika, racionálne používanie vôd vo vzťahu k zdraviu ľudí, zdravotné riziká,

- voda na kúpanie a zdravie ľudí, zdravotné riziká spojené s využívaním vôd na kúpanie a ich prevencia ,zdravotné rizika spojené s pobytom na kúpaliskách,

- poskytovanie služieb, ich zdravotné riziká , predchádzanie poškodeniam zdravia,

- zdravé bývanie, požiadavky na vnútorné prostredie, alergie a bývanie, zásady ochrany zdravia,

- ochrana pred hlukom v obytnom a inom chránenom území,

- zdravý spôsob života ako determinant enviromentálneho zdravia.

j) Zabezpečovať monitoring faktorov životného prostredia a zdravia populácie, zisťovať trendy ich vývoja, identifikovať nerovnosti v enviromentálnom zdraví populácie - na základe vykonaných analýz pripravovať stratégie pre znižovanie nerovností v enviromentálnom zdraví populácie.

k) Zabezpečovať ochranu verejného zdravia počas mimoriadnych udalostí v životnom prostredí zameranú na : - rýchle identifikovanie a hodnotenie zdravotných rizík z faktorov životného prostredia potenciálne zmenených mimoriadnou udalosťou,

- návrh opatrení na ochranu verejného zdravia počas mimoriadnej udalosti a minimalizovanie zdravotných rizík,

- sledovanie účinnosti opatrení prijatých na ochranu zdravia počas mimoriadnych udalostí.

l) Zúčastňovať sa na riešení národných a medzinárodných programov významných pre verejné zdravie.

Najčastejšie predpisy používané v problematike hygieny životného prostredia a zdravia:

Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Vyhláška MZ SR č. 247/2017 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou.

Vyhláška MZ SR č. 554/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia starostlivosti o ľudské telo v znení neskorších predpisov

Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov

Vyhláška. MZ SR č. 308/2012 Z.z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku

Vyhláška MZ SR 309/2012 Z.z. o požiadavkách na vodu určenú na kúpanie v znení neskorších predpisov

Vyhláška MH SR č. 277/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenia pri ich zaraďovaní do kategórií a tried

Vyhláška MZ SR č. 525/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na telovýchovno-športové zariadenia

Výnos Min. zdravotníctva SR č. 09812/2008-OL z 10.9.2008 o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno – technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení výnosu č. 25118/2008-OL z 10.12.2008, uverejnený vo Vestníku Min. zdrav. SR čiastka 32-51, zo dňa 28.10.2008 a čiastka 33-39, zo dňa 31.8.2009 v znení neskorších predpisov

Zákon NR SR č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve

Zákon NR SR č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Vyhláška MZ SR 528/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie žiarenia z prírodného žiarenia v znení neskorších predpisov

Vyhláška MZ SR č. 534/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zdroje elektromagnetického žiarenia a na limity expozície obyvateľov elektromagnetickému žiareniu v životnom prostredí

Vyhláška MZ SR č. 539/2007 Z.z. o podrobnostiach o limitných hodnotách optického žiarenia a požiadavkách na objektivizáciu optického žiarenia v životnom prostredí

Vyhláška MZ SR č. 410/2007 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou umelému optickému žiareniu

Nariadenie vlády SR č. 209/2016 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi expozíciou elektromagnetickému poľu

Ostatné súvisiace predpisy:

Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)

Vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov

Vyhláška MŽP SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie

Zákon NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

STN 73 43 01 Budovy na bývanie